

Domeniul de studiu: Limbă și literatură

Programul de studiu: **Limba și literatura română – O limbă și literatură modernă**

TEMATICA ȘI BIBLIOGRAFIA PENTRU PROBA SCRISĂ A₁

Examenul de LICENȚĂ

Sesiunile iunie 2015, septembrie 2015 și februarie 2016

1. Limba română

I. Istoria limbii române. Istoria limbii române literare. Stilistică. Pragmatică.

A. Istoria limbii române

- Originile limbii române. Periodizarea istoriei limbii române.
- Latinitatea limbii române (lexic); trăsături generale.
- Structura etimologică a vocabularului limbii române; aspecte generale.

Bibliografie

1. Maria Cătănescu, *Limba română. Origini și dezvoltare*, București, Editura Humanitas, 1996, p. 9-75;
2. Marius Sala, *De la latină la română*, București, Univers enciclopedic, 1998, p. 61-100; 114-133.

B. Istoria limbii române literare

- Originea și baza dialectală a limbii române literare; normele limbii literare din secolul al XVI-lea.
- Normele limbii literare în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea. Dezvoltarea stilului beletristic (Miron Costin, Ion Neculce, cronicarii munteni, Dosoftei, Dimitrie Cantemir).
- Limbajul figurativ al poeziei romantice pre-eminesciene.
- Stilul beletristic în a doua jumătate a secolului al XIX-lea; Mihai Eminescu – inovații în limbajul poetic; Ion Creangă – oralitatea limbii și a stilului; I.L. Caragiale – procedee ale comicului de limbaj.

Bibliografie

1. Al. Rosetti, B. Cazacu, L. Onu, *Istoria limbii române literare, vol. I, De la origini până la începutul secolului al XIX-lea*, ed. a II-a, București, Editura Minerva, 1971 (p. 61-77 și capitolele: Miron Costin; Ion Neculce; Cronicarii munteni; Dosoftei; Dimitrie Cantemir);
2. Ion Gheție, *Istoria limbii române literare. Privire sintetică*, București, EȘE, 1978, p. 11-32; 77-125;
3. Mihaela Mancaș, *Limbajul artistic românesc modern. Schiță de evoluție*, București, Editura Universității din București, 2005, p. 30-48, 118- 209.

C. Stilistică funcțională

- Structura stilistică a limbii române contemporane.
- Stilurile funcționale ale românei actuale; prezentare generală a trăsăturilor distinctive.

Bibliografie

D. Irimia, *Structura stilistică a limbii române contemporane*, București, EȘE, 1986, p. 103-243.

D. Pragmatică

- Acte verbale; structură, clasificare, mărci ale forței ilocutionare.
- Forme ale implicitului discursiv: presuposiții (tipuri, declanșatori), implicaturi.
- Strategii ale politeții; forme de actualizare discursivă.

Bibliografie

1. Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, *Limba și comunicare. Elemente de pragmatolingvistică*, București, Editura ALL, 2003, p. 21-60, 65-68, 73-90.

II. Limba română contemporană (lexic; morfologie; sintaxă; fonetică)

A. Lexicologia limbii române contemporane

- Procedee de îmbogățire a vocabularului (împrumutul lexical, calcul lingvistic, derivarea și compunerea).
- Structura semantică a lexicului românesc contemporan (principalele categorii semantice: polisemie, sinonimie, antonimie, paronimie, omonimie).

Bibliografie

1. Angela Bidu Vrănceanu, Narcisa Forăscu, *Limba română contemporană. Lexicul*, București, Humanitas Educațional, 2005, p. 47-145;
2. Ion Coteanu, *Formarea cuvintelor în limba română*, București, EUB, 2007;
3. Adriana Stoichițoiu-Ichim, *Aspecte ale influenței engleze în româna actuală*, București, EUB, 2006, p. 29-63.
4. Liviu Groza, *Elemente de lexicologie*, București, Editura Humanitas Educațional, 2004, p. 91-136.

B. Morfologia limbii române

- Categoriile gramaticale și clasele de flexiune ale substantivului.
- Clasele de flexiune ale adjectivului.
- Categoriile gramaticale ale verbului.

Bibliografie

1. GALR (*Gramatica limbii române*, Editura Academiei Române, București, 2008), vol. I, p. 83-89, 146-149, 323-332, 468-482.

C. Sintaxa limbii române

▪ Organizarea sintactică a grupului verbal (componentă, organizare, descriere a unor funcții din structura grupului: subiect, nume predicativ, complemente).

Bibliografie

1. GALR (*Gramatica limbii române*, Editura Academiei Române, București, 2008), vol. al II-lea, p. 267-295, 332-335, 338-372, 392-416, 418-436, 438-452, 454-461, 463-471.

D. Fonetică și fonologie

- Sunetele limbii române: clasificarea articulatorie. Sistemul fonologic al limbii române: vocalele și semivocalele (descrierea fonetică a alofonelor, trăsăturile distinctive); consoanele (descrierea fonetică a alofonelor, trăsăturile distinctive; grupurile monofonematice).

Bibliografie

1. *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia* (coord. Ion Coteanu), ed. a II-a, București, EDP, 1985, p. 18-25, 48-64, 70-76.

Pentru proba de limbă română, studenții vor alege o secțiune din tematica prezentată (I – II).

2. Literatura română

I. Literatura română veche. Pareneza (*Învățăturile lui Neagoe Basarab*), Poezie (Dosoftei; poemul filosofic: Miron Costin). Istoriografia (Grigore Ureche, Miron Costin, Neculce, cronicarii munteni). Proza oratorică (*Didahiile* lui Antim Ivireanul). Dimitrie Cantemir (*Divanul sau gâlceava înțeleptului cu lumea, Istoria ieroglifică*).

Bibliografie critică

Dan Horia Mazilu – *Cronicarii munteni*, Editura Minerva, București, 1978; *Introducere în opera lui Dosoftei*, Editura Minerva, București, 1997

Eugen Negrici – *Antim, logos și personalitate* (orice ediție); *Narațiunea în cronicile lui Grigore Ureche și Miron Costin* (orice ediție); *Poezia medievală în limba română* (orice ediție)

Gabriel Mihăilescu – *Universul baroc al „Istoriei ieroglifice”: între retorică și imaginar*, FNSA/ Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, București, 2002

II. Începuturile literaturii române moderne. I. Budai-Deleanu, *Țiganiada*. Poezia: Costache Conachi, Văcăreștii. Manifestul romantic al *Daciei literare* și consecințele lui. Poeți pașoptiști: I. Heliade Rădulescu, Grigore Alexandrescu, D. Bolintineanu. Proza: C. Negruzzi (proza istorică, *Negru pe alb*), V. Alecsandri (*Buchetiera de la Florența, Iașii în 1844, Balta-albă, Dridri*), N. Filimon

(*Ciocoii vechi și noi*), B.P. Hasdeu (*Duduca Mamuca*). Teatrul: B.P. Hasdeu (*Răzvan și Vidra*), V.

Alecsandri (*Despot Vodă, Fântâna Blanduziei*).

Bibliografie critică

Mircea Angheliescu, *Preromantismul românesc*, Editura Minerva, București, 1971

D. Popovici – *Romantismul românesc*, Editura Tineretului, București, 1969

Paul Cornea – *Originile romantismului românesc*, Editura Minerva, 1972; *Oamenii începutului de drum*, Cartea Românească, București, 1975

Eugen Simion – *Dimineața poezilor*, orice ediție

Mihai Zamfir – *Din secolul romantic*, Editura Cartea Românească, București, 1989

III. Epoca Junimii. Apariția spiritului critic în sens modern. Titu Maiorescu (*O cercetare critică asupra poeziei române, În contra direcției de astăzi în cultura română, Direcția nouă în poezia și proza română*). Mihai Eminescu (opera poetică; proza), I.L. Caragiale (comediile, *Năpasta, Momente și schițe, O făclie de Paște, În vreme de război, Păcat, Kir Ianulea, Calul dracului, La Hanul lui Mânjoală*),

I. Creangă (*Amintiri din copilărie, poveștile*), I. Slavici (nuvelele: *Moara cu noroc, Budulea Taichii, Popa Tanda, Pădureanca, Scormon, Gura satului; romanul Mara*), Duiliu Zamfirescu (ciclul Comăneștenilor). **Estetismul antijunimist:** Al. Macedonski și *Literatorul*. Ideologii literare ale începutului de secol XX (sămănătorismul, poporanismul). **Poeți reprezentativi ai perioadei posteminesciene:** Al. Macedonski (opera poetică), G. Coșbuc (opera poetică), O. Goga (opera poetică), G. Bacovia (opera poetică).

Bibliografie critică:

Adrian Marino, *Opera lui Al. Macedonski*, EPL, București, 1967

Ion Negoitescu, *Poezia lui Eminescu* (orice ediție)

Zigu Ornea, *Junimea și junimismul* (orice ediție), *Sămănătorismul* (orice ediție)

Dicționarul literaturii române până la 1900, Editura Academiei, București, 1979

IV. Literatura română în perioada interbelică. E. Lovinescu și teoria modernității interbelice.

Poezia: T. Arghezi (*Cuvinte potrivite, Flori de mucigai, Hore*), L. Blaga (*Poemele luminii, Pașii profetului, În marea trecere, Cântecele focului*), I. Barbu (*Joc secund*), I. Pillat (*Pe Argeș în sus, Poeme într-un vers*),

V. Voiculescu (*Poeme cu îngeri*); **Proza:** M. Sadoveanu (*Zodia Cancerului sau vremea Ducăi-vodă, Creanga de Aur, Noaptea de Sânziene, Divanul persian*) L. Rebreanu (*Ion, Pădurea spânzuraților, Ciuleandra, Răscoala, Gorila*), Camil Petrescu (*Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război, Patul lui Procust*), Hortensia Papadat-Bengescu (*Ciclul Hallipilor*), G. Călinescu (*Cartea nunții, Enigma Otiliei*), Mateiu Caragiale (*Craii de Curtea Veche*), M. Blecher (*Întâmplări în irealitatea imediată*). **Critica și istoria literară:** E. Lovinescu (*Istoria literaturii române contemporane*), G. Călinescu (*Viața lui Mihai Eminescu; Opera lui Mihai Eminescu; Istoria literaturii române de la origini până în prezent*).

Bibliografie critică:

Ov. S. Crohmălniceanu – *Literatura română între cele două războaie mondiale*, vol. I-III, ediția a doua
E. Lovinescu – *Istoria literaturii române contemporane* (compendiu), orice ediție
N. Manolescu – *Arca lui Noe*, I-III (orice ediție)
Z. Ornea, *Tradiționalism și modernitate în deceniul al treilea*, Editura Eminescu, 1980

V. Literatura română după al doilea război mondial (contemporană). Realismul socialist.
Proza: E. Barbu (*Groapa*), P. Dumitriu (*Cronică de familie*, vol. I-III), Marin Preda (*Moromeții vol. I-II, Intrusul, Cel mai iubit dintre pământeni*), Augustin Buzura (*Fețele tăcerii, Vocile nopții, Refugii*), Șt. Bănuțescu (*Mistreții erau blânzi, Cartea Milionarului*), Gabriela Adameșteanu (*Dimineață pierdută*). **Poezia:** Șt. Aug. Doinaș (*Omul cu compasul*), Nichita Stănescu (*O viziune a sentimentelor, Dreptul la timp, 11 elegii, În dulcele stil clasic*) Marin Sorescu (*Singur printre poeți, Descântoteca, La Liliaci, cărțile I-VI, Iona, Matca*), Leonid Dimov (*Carte de vise*). **Optzecismul:** vol. *Aer cu diamante, Cinci, Desant '83*, Mircea Nedelciu (*Zmeura de câmpie, Tratament fabulatoriu*), Ion Stratan (*Ieșirea din apă*), G. Crăciun (ed.: *Competiția continuă: generația 80 în texte teoretice*). **Critica și istoria literară:** N. Manolescu (*Despre poezie, Arca lui Noe*), E. Simion (*Dimineața poezilor*), L. Raicu (*Calea de acces*). *Literatura română din exil* (Mircea Eliade, *Noaptea de Sânziene*, Vintilă Horia, *Dumnezeu s-a născut în exil*).

Bibliografie critică:

Mircea Cărtărescu – *Postmodernismul românesc*, Editura Humanitas, București, 1999
Florin Manolescu – *Enciclopedia exilului literar românesc*, Editura Compania, 2002
N. Manolescu – *Arca lui Noe*, I-III (orice ediție);
Eugen Negrici (antologie și prefață de) – *Poezia unei religii politice. Patru decenii de agitație și propagandă*, București, Editura Pro, 1995;
Eugen Negrici – *Literatura română sub comunism*, vol. I-II, Editura Fundației Pro, București, 2002-2003;
Eugen Simion – *Scriitori români de azi*, vol. I-IV, Editura Cartea Românească, București, 1974-1989.

Pentru proba de literatură română, studenții vor alege o secțiune din tematica prezentată (I – V).

DECAN,

Conf. univ. dr. Ioana-Valentina MURĂRUȘ